

УДК 617.3(477)(092)Тяжелов(045)

DOI: <http://dx.doi.org/10.15674/0030-598720172112-113>

Олексій Алімович Тяжелов

Тяжелов Олексій Алімович народився у м. Харкові 25 червня 1957 року. У 1974 році після закінчення середньої школи вступив до Харківського медичного інституту, який закінчив з відзнакою за спеціальністю «Лікувальна справа» у 1980 році.

Із 1980 по 1991 роки він займав посаду лікаря Харківського науково-дослідного інституту ортопедії та травматології ім. проф. М. І. Ситенка. Протягом двох років проходив навчання за програмою клінічної ординатури, потім працював лікарем-ординатором у відділеннях складної травми, патології хребта, артрології та дитячої ортопедії. У 1987 році захистив кандидатську дисертацію, присвячену профілактиці та лікуванню застарілих ушкоджень надп'яtkово-гомількового суглоба і почав вивчати питання патології плечового суглоба.

Із 1991 по 1992 роки Олексій Алімович працював асистентом кафедри травматології, ортопедії та ВПХ Харківського медичного інституту, не залишаючи практичної роботи — надавав медичну допомогу постраждалим у відділенні травматології лікарні швидкої невідкладної допомоги № 4.

У 1992–1994 рр. він працював за контрактом лікарем ортопедом-травматологом у госпіталі Ol-Olofi провінції Ходейда Єменської Арабської Республіки. Після закінчення контракту в 1994 р.

повернувся на роботу в інститут ім. проф. М. І. Ситенка на посаду наукового співробітника лабораторії біомеханіки, де продовжив дослідження щодо патології плечового пояса. Науковими здобутками цього періоду роботи стали понад 40 публікацій, у тому числі методичні рекомендації, монографія «Нестабільність плечового суглоба» та перша в історії України наукова премія Міжнародного товариства ортопедів-травматологів SICOT/SIROT AWARD (1996).

У 2000 році О. А. Тяжелову присуджено звання старшого наукового співробітника, у 2001 році він захистив докторську дисертацію, присвячену нестабільності плечового суглоба.

У 2001 році, після проходження конкурсу, зайняв посаду завідувача лабораторії біомеханіки ДУ «ІПХС ім. проф. М. І. Ситенка НАМН», де продовжив наукові дослідження з різних питань ортопедії, травматології та біомеханіки, одним з яких було вивчення можливості використання штучних імплантатів із вуглецевого матеріалу. Із 2001 року Олексій Алімович запропонував новий напрям остеосинтезу за допомогою штучних вуглецевих імплантатів, спочатку для переломів на фоні остеопорозу, а потім, зі створенням нових конструкцій, для хірургії хребта, ендопротезування тощо. Ініціативною групою під керівництвом О. А. Тяжелова розроблено оригінальні імплантати з вуглецевого матеріалу, методики їхнього застосування, проведено експериментні дослідження та клінічну апробацію й отримано дозвіл МОЗ України на їх клінічне використання. Сьогодні імплантати застосовують фахівці травматологічних відділень Харкова, Вінниці, Сімферополя, Донецька, Запоріжжя. Створені вуглецеві імплантати мають механічні властивості, притаманні живій кістці, тому є працездатними та ефективними.

Згодом запропоновано використання вуглецевих біоматеріалів для заміщення травматичних і пострезекційних (унаслідок видалення пухлин) дефектів кісток. Загалом із початком використання вуглецевих імплантатів виконано понад

150 хірургічних втручань з остеосинтезу та понад 80 — із заміщення дефектів кісток.

Робота виконується у творчій співпраці із Донецьким НДІ травматології та ортопедії, Шаньдунським (Китай) університетом. Отримано 8 патентів України на винаходи, опубліковано понад 30 наукових праць, зроблено понад 20 доповідей на наукових форумах різного рівня, зокрема й міжнародних.

Одним із постійних наукових напрямів лабораторії біомеханіки під керівництвом О. А. Тяжелова є вивчення біомеханічних закономірностей та особливостей утримання людиною вертикального положення, а також пошук діагностичних критеріїв порушення функції опорно-рухової системи. За підсумками цих досліджень лабораторія отримала диплом НАМН України як за одну з найкращих наукових робіт. За результатами дослідження захищено кандидатську дисертацію, отримано 3 патенти України, опубліковано понад 20 наукових праць.

Але найбільш пріоритетним напрямом наукових досліджень О. А. Тяжелова залишилися проблеми патології плечового пояса. Його наукові розробки стосуються питань виникнення захворювань плечового суглоба та пошуку методів ефективного лікування хворих. Наукові роботи щодо біомеханічних особливостей захворювань плечового суглоба неодноразово обговорювались на українських форумах різного рангу та міжнародних конгресах. Певним підсумком цієї роботи стала публікація монографії «Вращательная манжета плеча», яка користується попитом спеціалістів ортопедів-травматологів.

До кола наукових інтересів О. А. Тяжелова також входить моделювання нормального та патологічного функціонування суглобів верхньої та нижньої кінцівок, питання механогенезу виникнення деформацій суглобів, біомеханічний аналіз коригувальних та відновлювальних хірургічних втручань, аналіз класифікаційних побудов, концептуальне моделювання патологічних станів та процесів. Ці напрацювання увійшли окремими розділами майже до 20 дисертаційних робіт.

Він є автором більше ніж 240 наукових праць, 4 монографій, понад 30 патентів.

Олексій Алімович займає активну громадянську позицію, він є постійним членом Харківського обласного осередку ВГО «Українська асоціація ортопедів-травматологів», проблемних комісій, членом атестаційної комісії інституту, входить до складу спеціалізованої вченої ради Д 64.607.01 ДУ «ІПХС ім. проф. М. І. Ситенка НАМН». Залучається на громадських засадах до роботи на кафедрі травматології та ортопедії Харківської медичної академії післядипломної освіти, де виступає перед лікарями-курсантами з таких питань ортопедії і травматології, як біомеханіка опорно-рухової системи людини, біомеханічні дослідження в ортопедії та травматології, розроблення та клінічне впровадження нових конструкцій біоімплантатів для заміщення дефектів та остеосинтезу довгих кісток, моделювання та експериментальні біомеханічні дослідження в ортопедії та травматології тощо. Поєднує наукову та лікувальну роботу з викладацькою діяльністю, працюючи викладачем на кафедрі оперативної хірургії та топографічної анатомії Харківського медичного університету, тривалий час активно співпрацює з НДІ Донецького НМУ, що відзначено присвоєнням йому звання Почесного професора НДІ ДонНМУ та неодноразовими нагородами Почесними грамотами Верховної Ради України, НАМН України, Почесною грамотою департаменту охорони здоров'я Донецької обласної державної адміністрації.

О. А. Тяжелов є членом редакційної колегії журналу «Ортопедия, травматология и протезирование», заступником головного редактора редакції журналу «Травма».

До свого 60-річчя Олексій Алімович Тяжелов підійшов у розквіті творчих сил, із великими та серйозними науковими планами на майбутнє.

Адміністрація та колектив інституту, редколегія та співробітники журналу, колеги, учні від усього серця вітають ювіляра. Бажають йому міцного здоров'я, творчого довголіття й успіхів у його активній та плідній діяльності.

ВГО «Українська асоціація ортопедів-травматологів»

Колектив ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М. І. Ситенка НАМН України»

Редакційна колегія та колектив журналу «Ортопедия, травматология и протезирование»